

Katuni u Crnoj Gori

Uloga i aktivnosti Regionalne razvojne agencije za Bjelasicu, Komove i Prokletije

Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije

- Registrovana kao NVO 2009. godine
- Misija – ujednačen regionalni razvoj kroz aktivnosti u oblasti turizma, poljoprivrede i razvoja preduzetništva
- Pioniri u razvoju seoskog turizma
- Više informacija na www.bjelasicu-komovi.me

Region Bjelasicu, Komovi i Prokletije

RRA je dobitnik Wild Beauty pohvale 2013. godine, za doprinos razvoju turističke ponude u regionu Bjelasicu, Komova i Prokletija. Ovu nagradu dodjeljuje Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, pod pokroviteljstvom Predsjednika Crne Gore.

WILD BEAUTY 2013
Budva, Hotel Splendid

Wild Beauty pohvala za RRA, ovog puta za film Ljudi sa Prokletih planina, koji je rađen u okviru projekta Podrška odgovornim inovacijama. Pohvala je dodijeljena za najbolje seosko domaćinstvo i porodici Kljajić, koja je jedna od porodica sa kojima je RRA radila na poboljšanju ponude.

WILD BEAUTY 2014
Kolašin, Hotel Lipka

Otkud katuni u sferi našeg interesovanja?

- Idealne lokacije za spoj seoskog turizma i avanturističkog, planinskog turizma
- Očuvana tradicionalna proizvodnja
- Visok kvalitet proizvoda
- Relativno očuvani pejzaži
- Značajna kulturna baština cijele Crne Gore

katun roads through
THE LAND OF SHEPHERD AND CHEESE

Naše aktivnosti u oblasti katuna

- Do danas urađena 3 katunska puta, jedan u toku, a jedan na odlučivanju
- Napravljen sajt www.katunroads.me
- Upodobljena zakonska regulativa za registraciju katuna za seoski turizam
- Domaćinstva aktivna u seoskom turizmu okupljena u udruženje www.ruralholiday.me
- Udruženje i RRA predali inicijativu za stavljanje tradicije izdiga na katune pod zaštitu kao nematerijalno kulturno nasleđe Crne Gore
- Studija tradicionalne arhitekture Polimlja
- Planinska gastronomija – Gorska trpeza www.montegastro.me

Zaštita katuna

- Neophodna zato što se radi o tradiciji koja iz godine u godinu slabi
- Potrebna nacionalna zaštita, da bi se radilo na međunarodnoj zaštiti koja bi dodala i novu vrijednost turizmu
- Druge zemlje su dobile UNESCO zaštitu – najprije odobrena nominacija Austrije, Italije i Grčke, pa se priključile i Španija, Francuska, Poljska, Slovenija
- Postoji i GIAHS dezinacija za globalno značajne sisteme pooprivredne baštine
- Sa GIAHS timom održan sastanak prošle godine.

GIAHS
Globally Important Agricultural
Heritage Systems

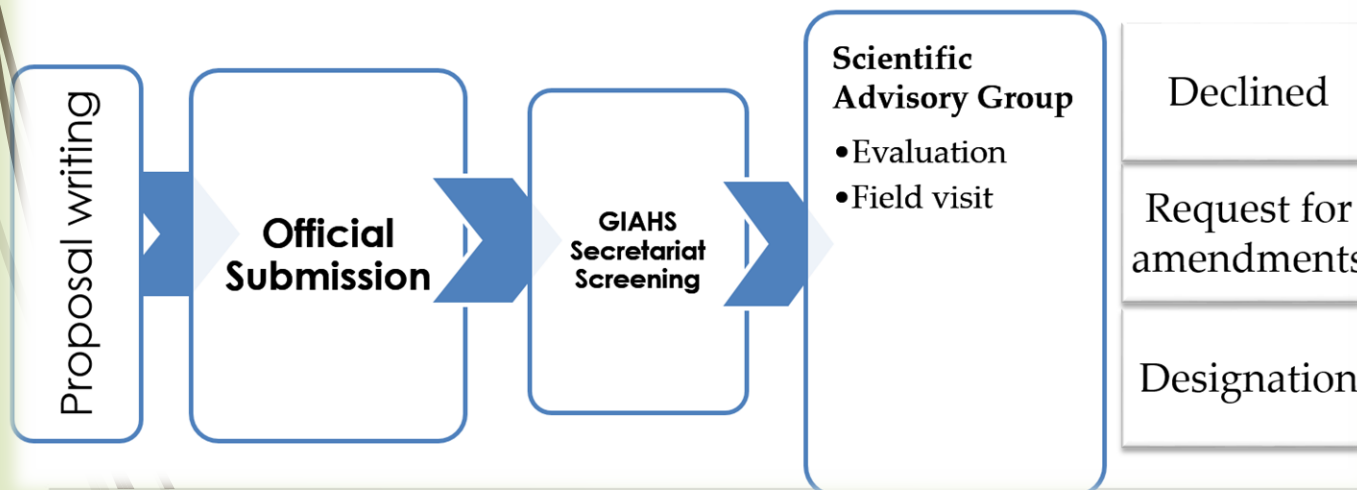
Šta je potrebno za GIAHS dezinaciju

- Može se kandidovati cijela zemlja i svi katuni kao jedan sistem
- Nije potrebna nacionalna zaštita prije GIAHS dezinacije
- Formira se multidisciplinarna grupa
- Priprema se aplikacija
- Priprema se akcioni plan
- Dobija se ekspertska podrška od GIAHSa

5 kriterijuma se vrednuje:

CORE CRITERIA	
SUB-CRITERIA	BASIC
C1. Food and livelihood security	
SC1. Population statistics	B1. Farming entities managing GIAHS B2. Number of farmers B3. Agricultural heritage regional population B4. Number of aging population (at retirement and beyond) B5. Population of youth
SC2. Agricultural income	B6. Production quantity B7. Agricultural area
SC3. Income from related industries	B8. Development and utilization of GIAHS-related tourism programmes
C2. Agro-biodiversity	
SC4. Agro-biodiversity	B9. Biodiversity survey on key species
SC5. Threats to agro-biodiversity	B10. Reports on animal and plant encroachment
SC6. Agro-ecology	B11. Agro-ecological zones B12. Agro-ecology conservation and improvement
C3. Local and traditional knowledge systems	
SC7. Farming practices	B13. Groups conserving traditional agricultural techniques
SC8. Transfer of traditional wisdom and farming techniques	B14. Nurturing of human resource and supporting of actors B15. Knowledge recording and documentation B16. Training workshop and seminars for farmers
SC9. Water resource management	B17. Water reserves and irrigation management
C4. Cultures, value systems, and social organizations	
SC10. Preservation of culture	B18. Religious, spiritual, and cultural practices and activities B19. Crafts and tools B20. Local food culture and traditional cuisines
SC11. History, knowledge, and values	B21. Historical records of cultural practices B22. Folk beliefs and folklores
SC12. Social organizations	B23. Groups sharing of labor and resources
C5. Landscapes and seascapes features	
SC13. Landscapes and seascapes assessment	B24. Map of GIAHS area
SC14. Maintenance	B25. Unmanaged/poorly maintained area and related challenges B26. Formal and informal community entities maintaining landscapes and seascapes

Selection process

Šta smo uradili vezano za GIAHS?

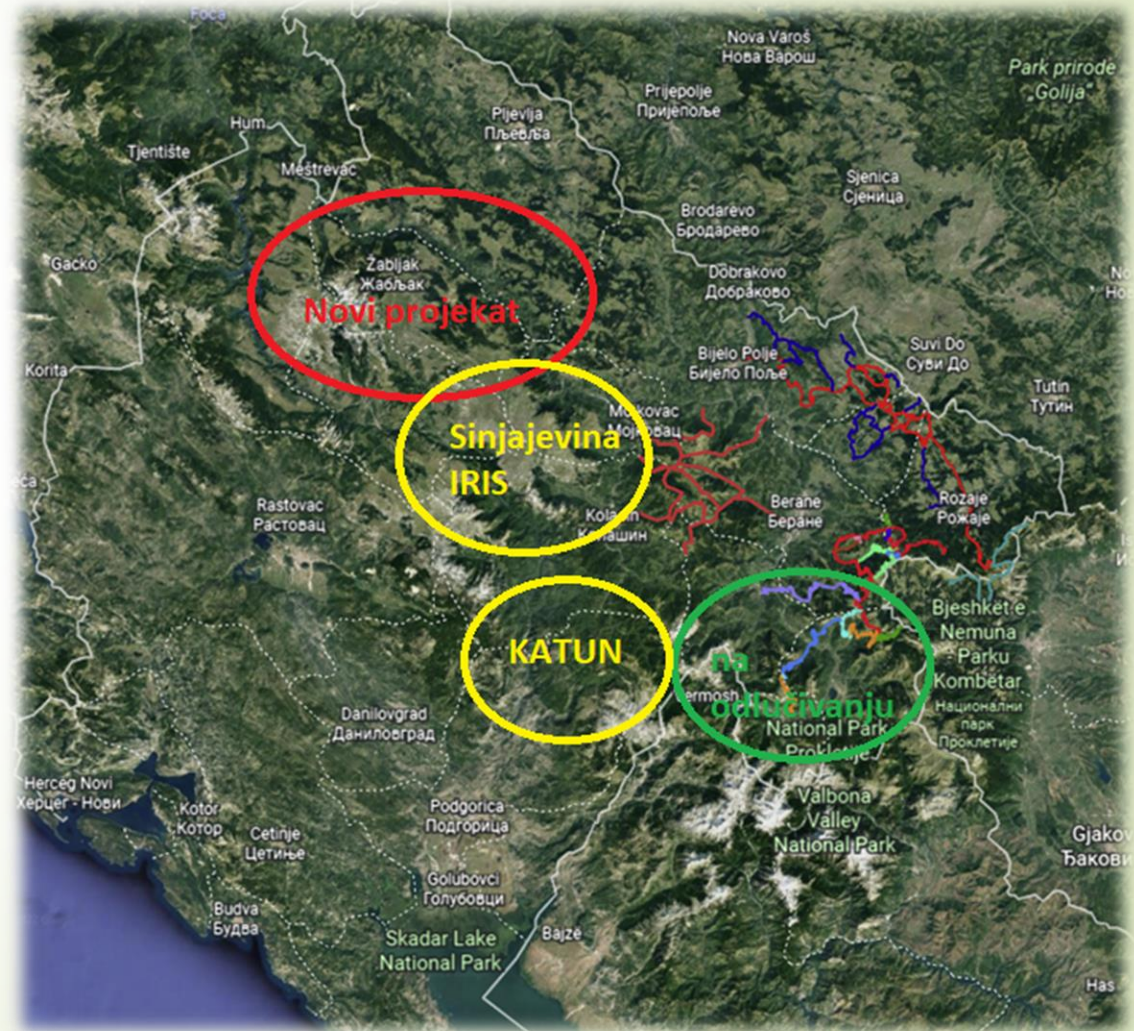
- Napravili smo sastanak zainteresovanih strana da čujemo prezentacije GIAHSa.
- Napisali projekte da bismo obezbijedili sredstva za pokrivanje većeg dijela Crne Gore.
- Komunicirali sa IRIS projektom radi uniformnog prikupljanja podataka sa terena.
- Dosadašnjim radom stvorili mrežu od preko 250 domaćinstava u katunima, od kojih je oko 150 podržano solarnim sistemima.
- Kreirali 3 tematske katunske staze i prikupili GIS informacije sa njih.
- Sa ekspertima radimo na inovacijama za off-grid sisteme, da bismo napravili modele za katune.

Šta planiramo u narednom periodu:

- Sledeće nedelje imamo sastanak sa GIAHSom da bismo obezbijedili njihovu tehničku podršku.
- Sa zainteresovanim stranama treba da napravimo plan šta ćemo štititi kojom dezinacijom.
- Potrebno je da napišemo nove projekte kako bismo sistematizovali podatke koje imamo da bi bili upotrebljivi za GIAHS aplikaciju

Šta su otvorena pitanja?

- Koju želimo vrstu zaštite?
- Šta želimo da štitimo?
- Kako ćemo osigurati pravu zaštitu?
- Ko su ključni akteri za saradnju za pitanja zaštite?

Hvala na pažnji

Jelena Krivčević

jkrivcevic@bjelasica-komovi.co.me

+382 69 55 33 69

Regionalna razvojna agencija za
Bjelasicu, Komove i Prokletije

